

किसानले छताछुल्ल पारे सुपारीको चलखेल

भापा(प्रस)। सुपारीमा भइरहेको चलखेललाई छताछुल्ल पाउँदै त्यसलाई रोक्न सुपारी किसानहरूले संसदीय समितिको ध्यानाकर्षण गराएका छन् । नेपाली उत्पादनलाई प्राथमिकता नदिएँ पैसा कमाउन बाहिरबाट सुपारी आयात गरी त्यसलाई निर्यात गर्न भइरहेको चलखेल र दौडधुपको किसानहरूले खुलेर विरोध जनाएका हुन् । सुपारीको निर्यात सम्बन्धी समस्याका बारेमा अध्ययन गर्न आएको संसदको उद्योग तथा वाणिज्य र श्रम तथा उपभोक्ता हित समितिलाई सुपारीको आयात बन्द गर्न किसानहरूले आग्रह गरेका छन् । विर्तामोडमा बुधवार आयोजित अन्तरक्रिया कार्यक्रममा बोल्दै सुपारी खेती विकास संस्थाका अध्यक्ष देवीप्रसाद खतिवडाले सुपारीको बेधित्ताका बारेमा सरोकारवालाहरूलाई गंभीर हुन आग्रह गरे । उनले सुपारीको समस्या समाधान गर्न पटकपटक सरकारको ध्यानाकर्षण गराउँदा पनि हल नभएको गुनासो गरे । नेपाल सुपारी खेती पहल समितिका अध्यक्ष गीता अधिकारीले नेपाली किसानले उत्पादन गरेको सुपारीको बजार सुनिश्चित नभएकाले किसानहरू साइँदुलो समस्यामा रहेको सुनाए । सुपारी खेतीप्रति धेरै किसानहरू आत्मनिर्भर रहेकाले राज्यले सुपारीको समस्या समाधान गर्नुपर्नेमा जोड दिए । उनले नेपालमा उत्पादित

सुपारीलाई प्राथमिकता दिइनुपर्नेमा जोड दिँदै आवश्यकताका आधारमा मात्र आयात गरिनुपर्ने बताए । सुपारी जोनका संयोजक दीपक गौतमले सुपारीको बजार मूल्यको सुनिश्चितता नभएका कारण किसानहरूले सुपारी खेती फाड्नु पर्ने अवस्था आएको बताए । उनले सुपारीमा किसान र साना व्यवसायीभन्दा ठूला व्यवसायीहरूको बढी दौडधुप हुने गरेको यथार्थ सुनाए । सुपारीको चलखेलकै कारण भापाले बढ्दानीमा कमाउनु परेको उनको भनाई छ । मेचीनगर नगरपालिकाका नगर प्रमुख

गोपालचन्द्र बुढाथोकीले सुपारी आयात किन गर्नुपर्ने प्रश्न गर्दै नेपालमै उत्पादित सुपारी खपत हुन नसकेको अवस्थामा बाहिरबाट आयात गर्दा नै समस्या उत्पन्न भएको बताए । उनले सुपारी खेतीको तथ्यांक सही रूपमा निकाल्न नसकिएको दावी गरे । नगर प्रमुख बुढाथोकीले सुपारीका विषयमा किसानलाई बढ्दानीमा नगरी प्रोत्साहन गरिनुपर्नेमा जोड दिए । बुद्धशान्ति गाउँपालिकाका अध्यक्ष मनोज प्रसाईँले धान खेती मासेर सुपारी खेती गरेका किसानले सुपारी पनि मास्नुपर्ने अवस्था आएको बताए । उनले सुपारीमा

भइरहेको अन्यायप्रति संसदीय समितिको ध्यानाकर्षण गराए । जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख विश्वनाथ बरालले चलखेलकै कारण किसानले मूल्य नपाएकाले त्यसलाई रोक्न आग्रह गरे । किसानहरूले ध्यानाकर्षण गराएपछि उद्योग तथा वाणिज्य र श्रम तथा उपभोक्ता हित समितिका सभापति अब्दुल खानले सुपारीको समस्या समाधान गर्न प्रतिबद्धता जनाए । उनले सुपारी र सुपारी खेतीका बारेमा स्थलगत अध्ययन गर्न पाएकाले किसानका समस्याका बारेमा सरकारको ध्यानाकर्षण गराउने बताए । किसानका समस्याप्रति समितिका सदस्यहरू रणेश्वर बराइली, रेखा यादव, रमा कोइराला पौडेल र सीता मिजारले पनि प्रतिबद्धता जनाएका थिए । नेपालमा १४ हजार हेक्टर टन सुपारी उत्पादन हुने गरेको छ ।

त्यसमध्ये १० हजार ३०० हेक्टर टन भापाले उत्पादन हुने गरेको तथ्यांक छ । त्यस्तै २७ हजार हेक्टर टन सुपारी बाहिरबाट आयात हुने गरेको बताइन्छ । कोरोना कालमा रोकिएको सुपारीको आयात फेरि शुरु भएको किसानहरूको भनाई छ । राजधानीबाट आएको संसदीय समितिको टोलीले मंगलवार सुपारी खेतीको अनुगमन गरेको थियो ।

दुई महिना नपुग्दै इलामका मोक्तान युद्धमा मारिए

भापा(प्रस)। इलाम नगरपालिका ९२००७५१ भएका गंगाराज रुसको वडा नं ९ गोलाखर्कका ३३ वर्षीय गंगाराज मोक्तान रुस गएको दुई महिना पनि पूरा भएको थिएन । गत अक्टोबर ३ मा उनी दुबईबाट गैरकानूनी रूपमा रुस गएका थिए । सेनामा भर्ना हुन गएका मोक्तानसहित चार नेपालीले युक्रेन-रुस युद्धमा परी ज्यान गुमाए । पहिला सशस्त्र प्रहरी रहेका मोक्तानले विगत चार वर्षदेखि दुबईमा वेटरको काम गर्दै आएका थिए । राम्रो आमदानी हुने देखेर रुस गएका उनले राम्रो काम पाएनन् । उनले युद्धमा प्रत्यक्ष सामेल हुनुपर्ने र रुसको अप्ठ्यारो ठाउँमा आफू आइपुगेको र काम गर्न गाह्रो परिरहेको मोक्तानले परिवारलाई जानकारी दिएका थिए । 'गंगाराजले हप्ता हप्ता दिनमा परिवारलाई रुसबाट फोन गरिरहनु भएको रहेछ' श्रीमती याज्ञी शेषालाई उद्धृत गर्दै वडाध्यक्ष गोपाल चौहानले भने, 'रुसबाट गंगाराजले फोन गर्न मिल्ने तर, नेपालबाट फोन गर्न नमिल्ने खालको रहेछ ।' वडाध्यक्ष चौहानका अनुसार आफू अप्ठ्यारोमा परेको कुरा गंगाराजले परिवारलाई फोनमा जानकारी गराइसकेका थिए । थपलिया भने असार २९ मा नै युक्रेनको बाखमुतामा मारिएका थिए । काबी र रोक्काले नेपाली सेनामा काम गरिसकेका थिए ।

प्याब्सनको गायन तथा नृत्य प्रतियोगिता शुरु

विर्तामोड(प्रस)। प्याब्सन विर्तामोड नगरको आयोजनामा दुईदिने गीत तथा नृत्य प्रतियोगिता विर्तामोडमा शुरु भएको छ । निजी तथा आवासीय विद्यालय अर्गनाइजेसन नेपाल (प्याब्सन) भापाको वार्षिक कार्यक्रमअन्तर्गत नगर प्याब्सनले विर्तामोडस्थित कोहेड कलेजमा बुधवारबाट नगरस्तरीय नृत्य तथा गायन प्रतियोगिता शुरु गरेको हो ।

दुई दिवसीय कार्यक्रमअन्तर्गत पहिलो दिन प्राथमिक तह र निम्न माध्यमिक तहको प्रतियोगिता सम्पन्न भएको प्याब्सन नगर अध्यक्ष उतम खनालले जानकारी दिए । बुधवार सम्पन्न कक्षा १देखि ५ सम्मको आधुनिक गीत नृत्यमा बेल्स मोडेल इन्ड्रिलस स्कुल प्रथम, चिन्डेन इन्ड्रिलस स्कुल द्वितीय र कन्चन इन्ड्रिलस स्कुल तृतीय भएको उनले बताए ।

अध्यक्ष खनालका अनुसार विजयी विद्यालयले ट्रफी र विद्यार्थीले मेडल प्राप्त गरेका छन् । त्यस्तै बहिबार हुने कार्यक्रमअन्तर्गत पहिलो चरणमा १२ बर्षमुनिका र १२ बर्षमाथिका बालबालिकाको गायन प्रस्तुती रहनेछ । त्यसैगरी कक्षा ९ देखि १२ सम्मका विद्यार्थीको सांस्कृतिक नृत्य, कक्षा ११ र १२ का विद्यार्थीको गायन प्रतियोगिता हुने

नगर सह-सचिव देवेन्द्र हुमागाईंले जानकारी दिए । प्रतियोगिताको निर्णायक मण्डलीमा सुमन योगी, मनिष कटुवाल र प्रनिसा उदास रहेका छन् । प्रतियोगितामा विजयी विद्यार्थीहरूले पुष १ र २ गते दमकमा हुने जिल्लास्तरीय प्रतियोगितामा भाग लिन पाउने प्याब्सन विर्तामोड नगर सचिव सुरेन्द्र खरेलले जानकारी दिए । कार्यक्रमको उद्घाटन प्रमुख

अतिथि विर्तामोड नगरपालिका नगर प्रमुख पवित्रा महतारा प्रसाईंले गरेकी थिइन् । प्याब्सन विर्तामोड नगर सह-सचिव तथा न्युटन्स एजुकेशन एकाडेमीका प्रिन्सिपल हुमागाईंले स्वागत गरेको कार्यक्रमको सञ्चालन प्याब्सन नगर सचिव खरेलले गरेका थिए ।

उद्घाटन कार्यक्रममा प्याब्सन भापा सचिव हरिकृष्ण पाठक, न्युटन्स एजुकेशन एकाडेमीको संस्थापक धर्मा पराजुली प्रसाईं, कोहेड स्कुलका प्रिन्सिपल कमल तिम्सिना, कोहेडका संयोजक केशव प्रसाईं, बालबालिका शिक्षा सञ्चार मञ्चका अध्यक्ष सरोज पौडेल, चेम्बर अफ कमर्सका भापा अध्यक्ष ओमकृष्ण बिमली, उद्यमशील महिला संघ भापा अध्यक्ष पार्वता विमलीलगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

भट्टराईसहितका नेताहरू राप्रपामै फर्किए

भापा(प्रस)। राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी परित्याग गरी नेपाली कांग्रेसमा गएका थिए । आएर कावाहीमा परेका कुमार भट्टराईसहितका नेताहरू राप्रपामै फर्किएका छन् । कावाहीमा परे पार्टीविहीन भएका उनीहरूलाई राप्रपा अध्यक्ष राजेश्वर लिङ्देनले पुरानै राजनीतिक थलोमा समेटेका हुन् । विर्तामोड उद्योग वाणिज्य संघका निवर्तमान अध्यक्ष भट्टराई राप्रपाको मेची अंचल

संयोजक रहेँदा उनी पार्टी परित्याग गरी नेपाली कांग्रेसमा गएका थिए । कांग्रेसले उनलाई पार्टीको प्रदेश सदस्यको जिम्मेवारी दिएको थियो ।तर, उनले टिकट नपाएपछि गत वर्षको मंसिर ४ को निर्वाचनमा बागी उम्मेदवारी दिएका थिए । भापा क्षेत्र नं २ को उम्मेदवार बनेर बागी निर्वाचन लडेपछि उनलाई पार्टीले निष्काशनको कावाही गरेको थियो । त्यस्तै राप्रपाबाटै आएका नेपाली

लिङ्देनको हलिवारीस्थित घरमा भएको कार्यक्रममा विर्तामोड २ का टंक थपलिया, भुवन रिजाल, अमृत कार्की, चन्द्रप्रसाद खरेल, रमेश थापा मगर, पुष्कर भट्टराई, सुकरिसिंह राजवंशी, खडक राजवंशी, केशव राजवंशी, कृष्ण ढकाल र नन्दबहादुर कटवाल पनि राप्रपामा प्रवेश गरेका छन् । उनीहरूलाई राप्रपा अध्यक्ष लिङ्देनले पार्टीको सदस्यता दिएका थिए ।

कोशी प्रदेशको बजेट सर्वसम्मत पारित

विराटनगर(प्रस)। कोशी प्रदेश सरकारले ल्याएको बजेट बुधवारको प्रदेशसभा बैठकबाट सर्वसम्मत पारित भएको छ । अध्यादेश बजेटलाई प्रतिस्थापन गर्न प्रदेशसभामा छलफलमा रहेको चालु आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को विनियोजन विधेयक पारित भएको हो । मुख्यमन्त्री केदार कार्कीले अध्यादेशभन्दा ५० करोड थप गर्दै गत मंसिर ९ गते बजेट प्रतिस्थापन विधेयक प्रदेशसभामा प्रस्तुत गरेका थिए । चालु वर्षका लागि ३६ अर्ब ७४ करोड ३५ लाख १० हजार रूपैयाँ बराबरको बजेट प्रस्ताव गरिएको

थियो । नेकपा (एमाले)का ६ र राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीका २ गरेर ८ जना प्रदेशसभा सदस्यले दर्ता गराएको खर्च कटौतीको प्रस्ताव फिर्ता भएसँगै बजेट अध्यादेश प्रतिस्थापन विधेयक पास भएको

छ । प्रदेशसभाबाट कोशी प्रदेश विनियोजन अध्यादेश २०८० लाई प्रतिस्थापन गर्न बनेको आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को सेवा र कार्यका लागि प्रदेश सचिव कोषबाट केही रकम विनियोजन र खर्च

गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक २०८० (विनियोजन विधेयक)माथि सांसदहरूले खर्च कटौतीको प्रस्ताव पेस गरेका थिए । प्रस्ताव पेस गर्नेमा सांसदहरूमा रेवतीरमण भण्डारी, विदुरकुमार लिङ्गथेप, किशोरचन्द्र दुलाल, तिलचन्द्र पाठक, कमला दर्नाल, निरन राई, भक्तिप्रसाद सिटौला र गोपाल विश्वकर्मा छन् । संसदमा जवाफ दिँदै मुख्यमन्त्री कार्कीले बजेटले कुनै क्षेत्रमा अन्याय भएमा कानूनको सुविधा प्रयोग गरेर सच्याउने प्रतिबद्धता जनाएपछि सांसदहरूले प्रस्ताव फिर्ता

बाँकी तेषा पृष्ठमा

जिवनरक्षा पोलिक्लिनिक
एण्ड डायग्नोस्टिक सेन्टर प्रा. लि.
नेपालको पहिलो डि.एम.
बालबालिका तथा किशोरकिशोरी मनोचिकित्सक विर्तामोडमा
मंसिर १६ गते शनिबार

डा. उत्कर्ष कार्की, MD, DM
MBBS, MD-Psychiatry (TU)
DM- Child & Adolescent Psychiatry (NIMHANS, India)

कान्ति बाल हस्पिटल काठमाडौं बाट प्रमुख विशेषज्ञः
बालबालिका तथा किशोरकिशोरी नशा र मनोचिकित्सक

विर्तामोड-४, भद्रपुर-रोड, भापा (यामाहा शोरूम अगाडी)
०२३-५२९५६६ / ५३९४८२ ८८७०८८६०९ / ८८०६२३३५२

बालबालिका तथा किशोरकिशोरीमा निम्न समस्या भएमा सम्पर्क राख्नुहोस् ।

- टाउको दुख्ने, पेट दुख्ने
- हातखुट्टा दुख्ने
- सास फेर्न गाह्रो हुने, बेहोस हुने
- हिड्न, बोल्न ढिलो हुने
- अरुसँग घुलमिल नहुने
- बौद्धिक विकाशमा ढिलाई
- भनेको नसुन्ने अटेरी हुने
- स्कुल जान नमान्ने
- बेडमै दिसापिसाब गर्ने
- कराउने, चिच्याउने, छिटो रिसाउने
- धेरै रिसाउने, धेरै ऋगडा गर्ने
- आफैँलाई चोट पुऱ्याउने
- उदास हुने, निराशापन
- डर त्रास, चिन्ता, छाती भारी हुने
- एउटै काम दोहोराइरहने
- अटिजम, मानसिक विकाशको कमी

पत्रकारको देउसीभैलोको रकम बिरामीलाई सहयोग

दमक(प्रस)। नेपाल प्रेस युनियन माइपश्चिम क्षेत्रीय समिति दमकले यस वर्ष तिहारको देउसीभैलोमा संकलित रकममध्येबाट एक जना बिरामी पत्रकारलाई नगद ११ हजार रुपैयाँ सहयोग गरेको छ। समितिले हाल इटहरी निवासी नेपाल पत्रकार महासंघका कोशी प्रदेश समिति सदस्य पत्रकार पीवी दियालीको उपचारमा सहयोगका लागि सो रकम प्रदान गरेको हो।

दुवै मिर्गौला खराब भई उपचारत समाजवादी प्रेस संगठनका केन्द्रीय सदस्यसमेत रहेका पत्रकार दियालीको लागि समाजवादी प्रेस संगठन भापाका अध्यक्ष अनिलदेव राईमार्फत सो रकम प्रदान गरिएको प्रेस युनियन माइपश्चिम क्षेत्रीय समितिका उपाध्यक्ष नगेन्द्रमणी न्यौपानेले जानकारी दिए। क्षेत्रीय

समितिका अध्यक्ष विष्णु पौडेलको अध्यक्षता नेपाली काँग्रेसको केन्द्रीय महेन्द्रकुमारी लिम्बूको उपस्थितिमा बुधवार दमकमा आयोजित संक्षिप्त कार्यक्रममा पत्रकार दियालीको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामनासहित सहयोग रकम हस्तान्तरण गरिएको

थियो। सो अवसरमा पत्रकार महासंघ कोशी प्रदेश समितिका कोषाध्यक्ष विमल लामिछाने, प्रदेश सदस्य विष्णु सुब्बा, प्रेस युनियन भापाका अध्यक्ष गिरिराज भट्टराईलगायतले प्रेस युनियनको सो कार्यको प्रशंसा गर्दै

पत्रकार दियालीको स्वास्थ्य लाभको कामना गरेका थिए।

नेविसंघ कमलको देउसीभैलोको रकम ४३ हजार नेपाल विद्यार्थी संघ कमल गाउँसमितिले तिहारमा खेलेको देउसीभैलोको आयव्यय सार्वजनिक गरेको छ। संघले सार्वजनिक गरेको विवरणअनुसार देउसीभैलोमार्फत ४३ हजार १ सय ५५ रुपैयाँ संकलन गरिएको संघका अनिल सम्बाहाम्फेले बताए। संघले देउसीभैलोमा १५ हजार खर्च भएको र त्यसमध्ये २८ हजार एक सय ५५ रुपैयाँ बचत भएको उल्लेख छ।

संघले आर्थिक कोष स्थापना गर्ने उद्देश्यले तिहारमा देउसीभैलो आयोजना गरेको जिल्ला सचिव जितेन राईले जानकारी दिए।

बिर्तामोड(प्रस)। भापाको बिर्तामोडमा अर्को समाचार अनलाइन थपिएको छ। ताजा अनलाइन पत्रिका मिडिया हाउस प्रालिद्वारा ईखरीपाटी डटकम सञ्चालनमा आएको हो। बुधवारबाट ईखरीपाटीको शुभारम्भ भएको संस्थाका अध्यक्ष विकासजंग कार्कीले जानकारी दिए। यो अनलाइनलाई www.ekharipati.com मा हेर्न सकिने उनले बताए। यसको मुख्य कार्यालय बिर्तामोड-५ मा रहेको छ। 'अनलाइन सञ्चार माध्यममा भीड बढाउन मात्र

हैन सशक्त सञ्चारमाध्यमको रूपमा खबरदारी गर्न हामी आएका हौं,' अध्यक्ष कार्कीले भने, 'हामी सधैं सत्यको पक्षमा रहनेछौं। निष्पक्ष पत्रकारिता गर्ने छौं।' ईखरीपाटीको सम्पादकमा शम्भु दाहाल रहेका छन्। उनी डेढ दशकदेखि भापाली पत्रकारितामा क्रियाशील छन्। साभामञ्च डटकम, माउन्टेन टेलिभिजन, जनता टेलिभिजन, बिर्तामोड साप्ताहिक, जनसंसद दैनिकलगायत सञ्चारमाध्यममा काम गरेका दाहालले पत्रकारिता तथा आमसंचार विषयमा स्नातक गरेका छन्। दाहालले ईखरीपाटी आवाजविहीनको आवाज बन्ने उनले बताए। 'हामी पत्रकार आचारसंहितामा रहेर सधैं गलतको खबरदारी गरिरहेने छौं,' उनले भने, 'हामी आउनुको सार्थकता देखाउने प्रयत्न सधैं रहनेछ।'

टिकटक बन्द नगर्नेको अनुमति खारेज गर्ने चेतावनी

भापा(प्रस)। दूरसञ्चार सेवा क्षेत्रको नियामक निकाय नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले नेपालका विभिन्न भागमा इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्दै आएका ५५ कम्पनीलाई टिकटक सेवा बन्द गरे/नगरेको बारे जानकारी दिन ताकेता गरेको छ। प्राधिकरणले मंगलबार साँझ जारी गरेको सूचनामा उक्त जानकारी उपलब्ध नगराउने कम्पनीको अनुमतिपत्र खारेजसम्मको कारवाही गर्ने

चेतावनीसमेतदिएको छ। प्राधिकरणको अनुमतिपत्रमा महाशाखाले जारी गरेको सूचनामा मुख्यतया काठमाडौँ बाहिर इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्ने ५५ कम्पनीले अहिले सम्म सो जानकारी नदिएको भन्दै २४ घण्टाभित्र सो जानकारी उपलब्ध गराउन आग्रह गरेको छ। प्राधिकरणले कम्पनीहरूको सूची नै प्रकाशित गरेर यस अवधिमा जवाफ प्राप्त नभएमा दूरसञ्चार ऐन, २०५३ बमोजिम अनुमतिपत्र खारेजलगायतको कारवाही प्रक्रिया अगाडि बढाउने चेतावनी दिएको हो।

गाजाबाट थप १२ बन्धक रिहा

भापा(प्रस)। प्यालेस्टिनी बन्दीहरूको बदलामा थप बन्धक रिहा गरिएको छ भने इजरायलले ३० प्यालेस्टिनी बन्दीलाई रिहा गरेको छ। मध्यस्थकर्ताहरूले दुवै पक्षबिच 'दिगो' युद्धविमामाथि जोड दिएका छन्। प्रारम्भिक चार दिने युद्धविमामा ४८ घण्टाको

विस्तारपछि मङ्गलबार १२ बन्धकको नयाँ समूहलाई गाजाबाट मुक्त गरिएको छ भने इजरायलले ३० प्यालेस्टिनी बन्दीलाई रिहा गरेको छ। बन्दीहरूका लागि बन्धकहरूको अर्को आदानप्रदानको अपेक्षासँगै विस्तारित सम्झौताको अन्तिम २४ घण्टा बुधवारपछि सुरु हुन्छ।

माघ ११ गते राष्ट्रियसभा निर्वाचन

भापा(प्रस)। मन्त्रपरिषद् बैठकले राष्ट्रियसभाको निर्वाचन माघ ११ गते गर्ने निर्णय गरेको छ। बुधवार बिहान बसेको मन्त्रपरिषद् बैठकले निर्वाचन आयोगको पारामर्शअनुसार निर्वाचनको मिति तोकेको सरकारको प्रवक्ता सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री रेखा शर्माले

बताइन्। आगामी फागुन २० गते राष्ट्रिय सभाका एकतिहाइ सदस्य (२० जना)को पदावधि सकिँदैछ। त्यसको ३५ दिन अगावै निर्वाचन गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था छ। नेपाल इन्जिनियरिङ सेवातर्फ रिक्त सचिव पदमा श्वेता देवाडीलाई नियुक्ति गर्ने निर्णय पनि मन्त्रपरिषद्ले गरेको छ।

लागूऔषध मुद्दामा फरार पौडेल पक्राउ

भापा(प्रस)। लागूऔषध मुद्दामा फरार भापा बुद्धशान्ति गाउँपालिका वडा नं.२ बस्ने ५२ वर्षीय यादवराज पौडेल पक्राउ परेका छन्। जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापा र ईलाका प्रहरी कार्यालय बुधबारेबाट खटिएको संयुक्त प्रहरी टोलीले उनलाई मंगलवार पक्राउ गरेको हो। भापा जिल्ला अदालतमा

उपस्थित गराइ अदालतको आदेशले कैद भुक्तानको लागि बुधवार कारागार पठाइएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ। भापा जिल्ला अदालतको गत फागुन ११ गतेको फैसला अनुसार लागूऔषध मुद्दामा उनलाई २ महिना कैद सजाय तोकिएको थियो।

लिगमा गौरादह र शिवसताक्षी नगरपालिका विजयी

भद्रपुर(प्रस)। भापाको भद्रपुरमा जारी प्रथम अन्तरपालिका जिल्लास्तरीय लिग तथा नकआउट फुटबल प्रतियोगितामा गौरादह र शिवसताक्षी नगरपालिका विजयी भएका छन्। बुधवार भएको पहिलो खेलमा गौरादहले कनकाई नगरपालिकालाई हराएको हो। पहिलो जित दर्ता गर्दै गौरादहले ३ अंक जोडेको छ। समान दुई खेल खेलेको कनकाईले अंक जोड्न सकेको छैन। समूह 'ख' मा रहेका गौरादह र भद्रपुर ब्लेजर्सको समान ३ अंक भएको छ। तर, गोल अन्तरमा भद्रपुर ब्लेजर्स अगाडि छ। त्यस्तै, भापा गाउँपालिका ६ अंकका साथ शीर्ष स्थानमा छ। अंकविहीन रहेको कनकाई पुछारामा छ।

गौरादहले कनकाईलाई ३-२ गोल अन्तरले हराएको हो। भद्रपुर भापा गोल्डकपको आयोजनामा मेची रांगशालामा भएको खेलको १० औँ मिनेटमा गौरादहका तर्फबाट नविन श्रेष्ठले गोल गरे। त्यस्तै, खेलको ३० औँ मिनेटमा कुशल लिम्बू र ४७ औँ पुनः नविन श्रेष्ठले गोल गरेर जित निश्चित गरेका थिए।

कनकाईका लागि ६३ औँ मिनेटमा अभिषेक राजवंशी र ६७ औँ मिनेटमा साहेब मुर्मूले गोल गरे पनि हार टार्न सकेनन्। खेलको प्लेयर अफ दि म्याच गौरादहका नविन श्रेष्ठ भए। उनलाई गोल्डकपका अध्यक्ष दिपेश ढकाल, समाजसेवी रोहित बुढाथोकी र पवन श्रेष्ठले नगद दुई हजार र ट्रफी प्रदान गरे।

यसैबीच, बुधवार भएको दोस्रो खेलमा शिवसताक्षी नगरपालिका विजयी बन्थो। शिवसताक्षीले दमक नगरपालिकालाई २-० गोल अन्तरले हरायो। शिवसताक्षीका लागि पहिलो गोल ११ औँ मिनेटमा अन गोलमार्फत पुरस्कार प्राप्त भएको थियो। दोस्रो गोल ५३ औँ मिनेटमा

आकाश पौडेलले गरेका थिए। खेलको प्लेयर अफ दि म्याच शिवसताक्षीका आकाश पौडेल भए। उनलाई गोल्डकपका अध्यक्ष दिपेश ढकाल, वरिष्ठ उपाध्यक्ष आदित्य पराजुली, शिवसताक्षीका नगरप्रमुख मेगाहाड थोपा, समाजसेवी जगदीश जोशीले नगद दुई हजार र ट्रफी प्रदान गरे। फुटबलको उर्वरभूमि भापाबाट युवा खेलाडी उत्पादन गर्ने उद्देश्यले आयोजना भएको प्रतियोगितामा भापाका १४ वटा पालिका र आयोजकको भद्रपुर ब्लेजर्स टिम गरी प्रतियोगितामा १५ वटा टिमले प्रतिस्पर्धा गर्दैछन्।

८ दिनसम्म सञ्चालन हुने प्रतियोगिताको फाइनल खेल मंसिर २४ गते हुने महासचिव जीवनकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिए। खेल तालिकाअनुसार समूह 'क' मा हल्लिबारी, बिर्तामोड र बुद्धशान्ति रहेका छन्। समूह 'ख' मा कनकाई, भद्रपुर ब्लेजर्स, भापा र गौरादह, समूह 'ग' मा कचनकवल, बाह्रदशी, मेचीनगर र भद्रपुर तथा समूह 'घ' मा कमल, दमक, शिवसताक्षी र अर्जुनधारा रहेका छन्।

प्रत्येक समूहका विजेता र उपविजेता आठवटा टिम नकआउट चरणमा प्रवेश गर्ने छन्। नकआउट चरणका खेलहरू क्वार्टर फाइनलबाट सुरु हुनेछन्। क्वार्टर फाइनलका खेल मंसिर १९ र २० गते हुने छन्। सेमिफाइनलका खेल मंसिर २२ गते हुने छन्।

प्रतियोगिताको विजेताले नगद ३ लाख, ट्रफी, मेडल र प्रमाणपत्र पाउनेछ भने उपविजेताले नगद २ लाख, ट्रफी, मेडल र प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नेछ। प्रत्येक खेलको प्लेयर अफ दि म्याचले नगद २ हजार रुपैयाँ पाउने छन्। त्यस्तै, उत्कृष्ट गोलकर्ता, उत्कृष्ट प्रशिक्षक, उत्कृष्ट गोलकर्ता र उदीयमान खेलाडीले नगद ५ हजार रुपैयाँ, ट्रफी र मेडल प्राप्त गर्ने छन्। प्रतियोगिता सम्पन्न गर्न ८० लाख रुपैयाँ खर्चको अनुमान गरिएको छ।

इलामका चार विद्यालयमा पर्यटन सचेतना कार्यक्रम

भापा(प्रस)। पर्यटन विकास बोर्ड तथा यु. एन. डि. पि. को सहकार्यमा विद्यालय स्तरका किशोर किशोरीबीच पर्यटन प्रबर्द्धनका क्षेत्रमा सचेतना प्रवाह गरी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यका साथ पहिलो चरणमा इलामका चार विद्यालय छनौटमा परेका छन्। जिल्ला सदरमुकाम इलाम बजारस्थित माउन्ट मेची बोर्डिङ स्कूल, आदर्श मा. वि. इलाम, बिरेन्द्र मा.वि. आइतबारे तथा श्रीकृष्ण आश्रम हाइजर सेकेन्डरी स्कूल सूर्योदय नगरपालिका कन्याम छनौटमा परेका हुन्।

बोर्डको कार्यक्रम अनुसार प्रत्येक विद्यालयमा पुगी विद्यालयको सहकार्यमा सो विद्यालयका छात्र-छात्राबीच कोशी प्रदेशको पर्यटन र सम्भावना विषयमा वक्तृत्वकला प्रतियोगिता संचालन गरी

प्रत्येक विद्यालयका विद्यार्थीको पहुँच र क्षमतालाई केन्द्रसम्म पुर्याउने उद्देश्यले

नेशनल सस्टेनेबल टुरिजम क्लबसमेत गठन गरिने टि.आर. टि. आई.का नेशनल स्कुल को-अर्डिनेटर लक्ष्मीप्रसाद बुढाथोकीले जानकारी दिए। मंसिर १२ गते आदर्श मा.वि. इलामबाट सुरु गरिएको विद्यालयस्तरीय प्रतियोगितामा सोही विद्यालयका विद्यार्थी प्रकृत बस्नेत, प्रणीता खनाल,गायत्री थापा क्रमशः प्रथम, द्वितीय र तृतीय स्थान हासिल गरेका छन्। यसैगरी माउन्ट मेचीमा आयोजित कार्यक्रममा स्मृति भट्टराई, सन्देश मगर र जोशना दाहालले प्रथम,द्वितीय र तृतीय स्थान हासिल गर्न सफल भएकी टि. आर.टि. आई.का कोशी प्रदेश प्रतिनिधि युवा रंगकर्मी तथा सामाजिक अभियन्ता माधव कल्पितले जानकारी दिएका छन्। सोही कार्यक्रममा माउन्ट मेचीका दिपक लुईटेल र आदर्श मा.वि.का दुर्गाप्रसाद

अधिकारी क्लब संयोजक रहने गरी ९ सदस्यीय समिति गठन गरिएको कल्पितले जानकारी दिएका छन्। कार्यक्रमको मुलभूत सार भनेको राष्ट्रको दिगो विकासका लागि पर्यटन भन्ने नाराका साथ पहिलो चरणमा देशका १ सय विद्यालयमा पुगे लक्ष्यका साथ कार्यक्रम अघि बढाइएको बोर्डका को-अर्डिनेटर बुढाथोकीले बताए। आदर्श मा.वि. इलामका प्रधानाध्यक्ष क.कुमार पौडेलको अध्यक्षतामा आयोजित कार्यक्रमलाई गोपाल खतिवडा किवी बस्ती इलामले संचालन गरेका थिए भने आदर्श मा.वि. का शिक्षक दुर्गाप्रसाद अधिकारीले आफ्ना शब्दद्वारा स्वागत गरेका थिए। उक्त कार्यक्रम निरन्तर कोशी प्रदेशका करिब १५ वटा विद्यालयमा पुगेर संचालन गरिने टि. आर.टि. आई.को सदस्य सृष्टि सुवेदीले जानकारी दिएकी छन्।

तुहियो... हुन काठमाडौँ आएका राप्रपा नेताकार्यकर्ता र राजावादी समूहलाई भापा डोर्‍याए। जसबाट आन्दोलनमा आएका भण्डे आधाभन्दा बढी राजावादी र हिन्दुवादी शक्ति भापातिर लाग्दा यता आन्दोलन कमजोर हुन पुगेको प्रसाई समूहका अभियन्ताहरूको दाबी छ। यसै प्रसाईको आन्दोलन तुहिनमा पूर्वराजा ज्ञानेन्द्रले कुनै अभिव्यक्ति नदियो पनि एक कारण रहेको अभियन्ताहरू बताउँछन्। 'राजतन्त्रकै लागि मानिसहरू सडकमा ओर्लिएका छन्। राज्यको दमन सहि रहेका

छन्। तर स्वयम् पूर्वराजा नै उनीहरूले बोकेको एजेन्डामा नबोलाईदा आन्दोलन कमजोर हुनपुग्यो,' प्रसाई समूहका सह प्रवक्ता माण्डव्य भन्छन्,'जसका लागि आन्दोलनमा आइयो उही बोल्दैन भने किन सडकमा कुटाई खाने ? किन थुनिने भन्ने परेको छ।' प्रसाई समूहको आन्दोलन तुहिनको मुख्य कारण प्रसाईकै अराजक बोली हो। प्रसाई स्वयम्ले श्रीलंकाजस्तै सिंहदरबार कब्जा गर्ने, नेताहरूलाई सडकमा ल्याएर लथार्ने, मान्ने, बैंक तथा वित्तीय संस्थामा आगो लगाउने, वैदेशिक नियोग, व्यापारिक

प्रतिष्ठानविरुद्ध पनि हिंस्रक अभिव्यक्ति दिनथाले। जसमा उनका समर्थक पनि भड्काव गतिबिधि गर्ने सम्भावना देखियो। प्रसाईको त्यही अराजक बोलीकै कारण स्थानीय प्रशासन र सुरक्षा निकायलाई कठोर हुन मद्दत गर्‍यो। यही कारण प्रसाई समूहले दोस्रो दिन (मंसिर ८ गते) तीनकुनेमा गर्ने भनिएको प्रदर्शन जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौँले हुन दिएन। प्रसाईलाई भक्तपुर टिमीस्थित उनकै घरमा स्थानहद (नजरबन्द) गरिदियो। यसबाहेक तीनकुने आउन खोज्ने प्रसाई समर्थकलाई दिनभर धरपकड गरेर तितरावितर बनाइदियो।

यस्तोमा पनि प्रसाईको अराजक बोली रोकिना उनले घरमै पटक-पटक पत्रकार सम्मेलन गरेर अराजक वयान दिइरहे। उनी जति अराजक वयान दिइरहे उनको हैसियत बुझ्नेका स्थानीय प्रशासन र सुरक्षा निकाय कठोर रूप अख्तियार गर्न थाले। यसैक्रममा बल्लुमा प्रहरीमाथि ढुंगा हान्ने पाँचजना पक्राउ गरेर सार्वजनिक शान्तिविरुद्धको कसुर र अभद्र व्यवहार मुद्दा चलाउने तयारी छ।

भयो। जहाँ प्रसाई समूहको आन्दोलन तुहिएको वास्तविक रूप देखियो। न्यून सहभागितामा सभा आयोजना गरेर प्रसाईले काठमाडौँबासीले आफूलाई सहयोग नगरेको भन्दै दुखमनाउ गरे। त्यसपछि चौथो दिन (मंसिर १० गते) धर्मगुरुहरूको आवरणमा प्रसाई समूहले गौशालामा प्रदर्शन गर्‍यो। त्यहाँ प्रसाई समूहले प्रहरीमाथि ढुंगामुडा गरेपछि भडप भयो। भडपमा प्रहरीमाथि ढुंगामुडा गरेको आरोपमा प्रसाईका स्वकीय सचिव विनञ्जय थापासहित १५ जना पक्राउ परेका थिए। सोही कार्यक्रममा हिंस्रक अभिव्यक्ति दिने विवादित धर्मगुरु

श्रीनिवास आचार्य पनि पक्राउ परेका थिए। जसमध्ये थापा, श्रीनिवाससहित ८ जनालाई सार्वजनिक शान्तिविरुद्धको कसुर र अभद्र व्यवहार मुद्दामा चलाउने प्रहरीको तयारी छ। यसरी प्रसाईले सबैको ध्यान तान्दै प्रमुक्त दल र सरकारलाई समेत त्रिस्त बनाएको आन्दोलन करिब-करिब तुहिएको छ। अब काठमाडौँमा आफ्नो पक्षमा मानिस उत्रिने सम्भावना नदेखेपछि प्रसाई समूहले बाहिरबाट ल्याएका समर्थकलाई पनि फिर्ता पठाएको छ। (नागरिकबाट)

बिता (सेप्टी तथा टल सफाई) बिर्तामोड, कापा

बितासेप्टी तथा टल सफाई

सतपर्क: 9825952680, 9816063266, 9825952677, 9804994595

सेप्टी तथा टल सफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्कनुहोस्। पहाडी क्षेत्रमा पनि सेवा उपलब्ध छ।

सम्पादकीय

बालबालिकालाई
जोगाऔं

जाडो मौसममा विभिन्न कारणले प्रदूषण बढ्ने हुनाले भाइरल संक्रमणको जोखिम बढी हुन्छ। जसले गर्दा यतिवेला दम र एलर्जीको समस्या देखिन्छ। छातीको समस्या भएका व्यक्तिका रोग बढेर जाने जोखिम रहन्छ। धेरैजसो बालबालिकालाई एलर्जी-दम हुने गरेको पाइन्छ। विशेषगरी सहरी क्षेत्रका बालबालिकालाई यस्तो समस्या देखिने गरेको छ। फ्रन्ट ९० प्रतिशत बालबालिकामा दम हुनुको कारण एलर्जी हो। एलर्जी भर्खर जन्मिएको बच्चामा पनि देखिन सक्छ।

घाम नदेखिने कोठा, स्थान वा ओसिलो कोठामा बस्दा दुसीको कारणले एलर्जी दम हुन सक्छ। घरमा साइला छ भने पनि बच्चामा एलर्जी देखिन सक्छ। धेरै अगरबत्ती बाल्दा पनि त्यसको धुँवाँले एलर्जी हुन सक्छ। खानाको रागले पनि एलर्जी हुन्छ। एसीको अत्यधिक प्रयोगले गर्दा पनि एलर्जी हुन्छ। बाट्य वातावरणले पनि एलर्जीको जोखिम निम्त्याउँछ।

एलर्जी दमको मुख्य कारण वंशाणुगत र वातावरणीय प्रभाव हो। आमा-बुबालाई दम भएमा छोराछोरीमा यसको लक्षण देखिन सक्छ।

गर्भवती अवस्थामा आमाको अव्यवस्थित जीवनशैली र अस्वस्थकर खानपान, धूपपान आदिका कारण बच्चामा एलर्जीको जोखिम रहन्छ। जथाभावी एन्टिबायोटिक औषधिको प्रयोगले पनि समस्या देखिन सक्छ।

लामो समयसम्म खोकी लागिरहने। खोकी बल्भिरहने। मौसम परिवर्तन र रातको समयमा धेरै खोकी लाग्ने। छाती घ्यारघ्यार हुने। हाच्छुँ आउने, नाकबाट सिँगान बग्ने, नाकको एलर्जी हुँदा पनि आँखा चिलाउने।

बच्चा खेल्दा, दौडँदा छिटो थकान महसूस हुने। अस्पतालमा औषधि दिँदा वा बाफ लगाउँदा निको हुने, फेरि ब्रिक्लने गऱ्यो भने दमको लक्षण भनेर बुझ्नुपर्छ। कसैलाई दम भएको छ भने श्वासनलीमा असर गरेको हुन्छ। यसको समयमै उपचार गर्न जरुरी छ। समयमा उपचार नगर्दा बालबालिकामा विभिन्न समस्या देखिन्छन्। कुनै पनि बेला आस्थामा एट्याक आउन सक्छ। एट्याक आउँदा श्वासनली खुम्चिने जोखिम हुन्छ। श्वास फेनं गाहो हुने, शरीरमा अक्सिजनको कमीका कारण बेहोस हुने वा ज्यानै जान सक्ने खतरा पनि हुन्छ। त्यसैले समयमै समस्या पहिचान गरेर उपचार थाल्नुपर्छ।

एलर्जीको पहिचानका लागि अस्पताल जानुपर्छ। अस्पतालमा चिकित्सकले एलर्जी पहिचान गरेपछि आवश्यक सल्लाह दिन्छन्। कुन औषधि वा खानेकुराले एलर्जी भएको भनेर पहिचान हुन्छ। रोगको निर्व्यास गरेपछि औषधि-उपचार गर्नुपर्छ। छातीमा दमजस्तो एलर्जी भएको छ भने छातीमै बाफको रूपमा औषधि दिनुपर्ने हुन्छ। जसलाई इन्हलर थेरापी पनि भनिन्छ। श्वासनलीको दुखाइ कम गर्न यसको प्रयोग हुन्छ। कुन प्रकृतिको एलर्जी हो भन्ने थाहा पाएपछि थेरापीमार्फत उपचार गर्न सकिन्छ। यसका लागि थेरापीविज्ञसँग सल्लाह लिनु सकिन्छ।

Pratidin National Daily

प्रतिदिन

तपाईं जहाँ भएपनि
प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगै

ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि

लगइन गर्नुहोस

www.pratidindaily.com

• गोपीनाथ मैनाली

मानिसभित्र निहित ज्ञान, क्षमता, सम्भावना र संवेगलाई सञ्चालनको हितमा उपयोग गरी व्यक्ति सञ्चालन र समाजलाई मूल्य अभिवृद्धि गर्ने काम बौद्धिक पुँजी व्यवस्थापन हो। ज्ञान, जानकारी, सिप, क्षमता, अनुभव र संवेग जस्ता अमूर्त सम्पत्ति बौद्धिक पुँजी हुन्। यसबाट प्राप्त हुने नतिजा भने मूर्त हुन्छ। सञ्चालनको लक्ष्य पूरा गर्न, सम्भावनाको उपयोग गर्न, अवसरको दोहन गर्न र सञ्चालनलाई भविष्यप्रति सधैं जागरूक राख्न यो अमूर्त पुँजीले ऊर्जा दिन्छ। सञ्चालनमा व्यक्तिको सम्बन्ध, सञ्चालन र यसका गतिविधिको सम्बन्ध, सञ्चालन र सेवाग्राहीको सम्बन्ध र सञ्चालन र परिवेशको सम्बन्ध एवं वर्तमान र भविष्यबिचको सम्बन्ध स्थापना गर्न बौद्धिक पुँजी आवश्यक हुन्छ। किनकि सञ्चालन संरचना मात्र होइन, भावना, संवेग, विचार र सिपको समागम हो। त्यसैले जीवन्त सञ्चालन बौद्धिक पुँजी व्यवस्थापनमा संवेदनशील बन्छन्। अमेरिकी अर्थशास्त्री गेरी बेकरले मानवीय पुँजीको अवधारणा विकास गरी ज्ञान र व्यक्तिको गुणको समष्टिको केन्द्रमा बौद्धिक पुँजी रहन्छ भनेका थिए। बौद्धिकले बौद्धिक पुँजीलाई साङ्गठनिक ज्ञान निर्माण र प्रवाह भनेका छन्। ज्ञानको निर्माण, भण्डारण र प्रवाहले सञ्चालनको क्षमता बढाउँछ, संस्थात्मक सम्पन्ना बलियो पार्छ भने ज्ञानको प्रवाहले बाह्य परिवेशसँग सम्बन्ध बसाउँछ, अन्तर्क्रिया गराउँछ र कमीकमजोरी सुधार गर्न मार्ग प्रशस्त गर्छ।

त्यसैले बौद्धिक पुँजी सञ्चालनलाई जीवन्त र जागरूक बनाउने ऊर्जा हो, भौतिक र वित्तीय पुँजीभन्दा यो विशिष्ट छ। यसका तीन स्तम्भ छन्, मानव पुँजी, संरचनात्मक पुँजी र सम्बन्धपरक पुँजी। मानव मानव पुँजीले जनशक्तिको क्षमतासँग सरोकार राख्छ, संरचनात्मक पुँजीले सञ्चार र सूचनामार्फत कार्य सहजीकरण गर्दछ भने सम्बन्धपरक पुँजीले व्यक्तिको भावनात्मक र अनौपचारिक आबद्धता गराउँछ। यो अमूर्त सम्पत्ति व्यवस्थापनले सञ्चालनको गतिशीलता तथा प्रतिस्पर्धात्मकता विकासमार्फत सञ्चालनको अर्थबत्ता विस्तार गर्छ। गतिशील समाज व्यवस्थामा यो नै सञ्चालन बाँच्ने आधार पनि हो।

बौद्धिक पुँजीको सिद्धान्तले राज्य जस्ता बृहत् संरचनामा बौद्धिक पुँजी व्यवस्थापन विकास तथा व्यवस्थापन गर्न यसका तीन स्तम्भलाई दरिलो बनाउनुपर्ने माग्छ। पहिलो स्तम्भ मानव पुँजी दरिलो बनाउन कर्मचारीको ज्ञान, सिप, क्षमता विकास, आर्जित अनुभवको उपयोग र संस्कृतिजन्य परिवर्तन आवश्यक हुन्छ। दोस्रो स्तम्भ संरचनात्मक पुँजी दरिलो बनाउन ज्ञानको परिमाण (स्टक) संरक्षण, प्रवर्धन र संवर्धन आवश्यक हुन्छ। आधुनिक सञ्चालनमात्र होइन, भावना, संवेग, विचार र सिपको समागम हो। त्यसैले जीवन्त सञ्चालन बौद्धिक पुँजी व्यवस्थापनमा संवेदनशील बन्छन्। अमेरिकी अर्थशास्त्री गेरी बेकरले मानवीय पुँजीको अवधारणा विकास गरी ज्ञान र व्यक्तिको गुणको समष्टिको केन्द्रमा बौद्धिक पुँजी रहन्छ भनेका थिए। बौद्धिकले बौद्धिक पुँजीलाई साङ्गठनिक ज्ञान निर्माण र प्रवाह भनेका छन्। ज्ञानको निर्माण, भण्डारण र प्रवाहले सञ्चालनको क्षमता बढाउँछ, संस्थात्मक सम्पन्ना बलियो पार्छ भने ज्ञानको प्रवाहले बाह्य परिवेशसँग सम्बन्ध बसाउँछ, अन्तर्क्रिया गराउँछ र कमीकमजोरी सुधार गर्न मार्ग प्रशस्त गर्छ।

(रिलेसनल) आयाममा देखिने गर्छ। यी तीनै स्तम्भको सबलीकरणले सञ्चालनको कार्यवातावरण अनुकूल बनाउँछ। सञ्चालन विकास प्रभावकारी भएका स्थानमा बौद्धिक पुँजी विकास गर्ने रणनीति लिने गरिन्छ। यो रणनीति पनि अल्पकालीन र दीर्घकालीन हुन्छ। साथै सञ्चालनको प्रकृति अनुरूप विशेषीकृत पनि हुने गर्छ।

सामान्यतः जनशक्ति विकासका लागि बौद्धिक सम्पत्ति विकासमा साधना गर्ने गरिन्छ, जसले मानव साधनका अमूर्त पक्षलाई केन्द्रस्थमा राख्छ। जस्तो कि कर्मचारीको ज्ञान, सिप, क्षमता विकास गर्ने, अभिमुखीकरण र सामाजिकीकरण गरी कार्यपरिवेशप्रति अन्तरवोध गराउने, सञ्चालनभित्र सम्बन्ध विकासका अनौपचारिक माध्यम उपयोग गर्ने, सूचना-जानकारी प्रवाह गर्ने, सञ्चालनको सोच योजना अनुरूप कार्यनिर्देशिका र कार्यविधि निर्माण गर्ने, साङ्गठनिक पहिचानको विस्तार गरी कर्मचारीको वृत्तिप्रति गर्वबोध हुने वातावरण बनाउने आदि। बौद्धिक पुँजीको अवस्था कस्तो रहेको छ भन्ने साङ्गठनिक मूल्य कति संस्थागत भएका छन्, नीति निर्णय कति प्रभावकारी छन्, सञ्चालन र सेवाग्राहीबिच सम्बन्ध कति हाँदिक छ, सेवाको गुणस्तर कस्तो छ भन्नेमा देखिन्छ। यो सार्वजनिक सञ्चालनमा संस्थागत सुशासन बढाउने रणनीति हो। नेपालका सार्वजनिक सञ्चालनमा बौद्धिक पुँजी व्यवस्थापनमा खासै ध्यान दिइएको पाइँदैन। केन्द्रीय कर्मचारी प्रशासन तथा कार्यान्वयन निकाय जनशक्ति व्यवस्थापनका औपचारिक पक्षमा केन्द्रित छन्, त्यो पनि सीमित रूपमा। सञ्चालनभित्रको अनौपचारिक पक्ष र सम्बन्धपरक विषयमा ध्यान दिएर सेवाग्राही-सरकारको राम्रो सम्बन्ध बनाउन, सञ्चालनलाई गतिशील बनाउन र चुनौतीको सामनाका लागि तयार पार्न सकिन्छ। यस आधारमा मानव साधन व्यवस्थापन नै गरिएकै रहेको छ भन्ने विषय सम्बन्धपरक

व्यक्ति तथा समूहमा सिप विकास कसरी गर्ने भन्ने विषयमा रणनीतिक सोच राखिएको छैन। तालिम नीति छ, छाता दृष्टिकोण छैन। स्टाफ कलेजसहित उन्नाइस वटा तालिम संस्था छन् तर बौद्धिक पुँजी विकासको अर्थमा सञ्चालनमा छैनन्। संस्था र व्यक्तिको उद्देश्य पूरा गर्न कस्तो तालिम जरुरी हो भन्ने तालिम आवश्यकता आकलन नगरी तालिम दिइन्छ। राष्ट्रिय किताब खानाले व्यक्तिको तहको विवरण (पिआइएस) राखेको छ तर रिस्क प्रोफाइल छैन। तालिमले व्यक्तिलाई सशक्तीकृत गर्न पनेमा तालिम नै व्यक्तिका लागि भार बनेको छ। कर्मचारीमा ज्ञान ग्रहण, निर्माण र उपयोग गर्न अध्ययन अनुसन्धान र स्वयम् विचरण पद्धति विकास गर्नु पर्छ। योग्यता विधानबाट छानिएको कर्मचारी आफैमा सम्भावना र सदगुणका पुञ्ज हुन् तर उनीहरूमा नवोन्मेष र अग्रसरता जगाउने संस्थागत पद्धतिको अभाव छ। प्रशासकीय नेतृत्व बौद्धिक पुँजी निर्माण सहयोगी देखिएको छैन। सुरुका दिनदेखि कर्मचारीमा उत्साह र अभिरूचि जगाउने, पेसाभा गर्व गर्ने, कार्यसम्पत्ति हुने र अनुशासित रहने अभिमुखीकरण नगरिएकाले सकारात्मक संस्कृति विकास हुन सकेको छैन। जागिरे वृत्ति विकास भएको छ, व्यावसायिक सदाचारिता कमजोर छ। सञ्चालनले व्यक्तिका रहेको क्षमता, ज्ञान र अनुभव पहिचान र विकासमा ध्यान दिएको छैन। कर्मचारी पनि सञ्चालनमा आर्जन गरेको सिप, ज्ञान र सक्षमता संस्थाका दिन उदात्त छैन। भर्ना कर्मचारी र सञ्चालनबिच मनोवैज्ञानिक सम्बन्ध विकास भएको छैन। सञ्चालनभित्र संरचनात्मक पक्ष पनि कमजोर छ। ज्ञान तथा सिप निर्माण र कार्यसहजीकरणका लागि व्यावसायिक योजना, निर्देशिका, नीति र विधि पर्याप्त छैनन्। यिनीहरूको तर्जुनामा कर्मचारीलाई समावेश गरेर विश्वास निर्माण गरिएको छैन। कार्य विवरण अनुरूप काम गर्ने पद्धति छैन। विधि र योजना बनेपछि कार्यान्वयन त्यत्तिकै भइहाल्छ भन्ने

मनोविज्ञान छ। केन्द्रीय निकाय ज्ञानका केन्द्र बनेका छैनन्। व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको उपयोग गर्नुपर्ने अवस्था छ। तथ्याङ्क कार्यालय, राष्ट्र बैङ्क, नापी विभाग जस्ता सीमित निकायमा तथ्याङ्क निर्माण र भण्डारण छ तर उपयोग सिप र तत्परताको खाँचो छ। वित्त व्यवस्थापनका क्षेत्रमा आधुनिक सिस्टम एप्लिकेसन संस्थापित छ, त्यहाबाट स्वचालित प्रवाह हुने तथ्याङ्क उपयोग गर्न सकिएको छैन। सम्बन्धपरक आयामबाट नेपालको सार्वजनिक प्रशासनको विश्लेषण गर्दा पनि सुधारका धेरै क्षेत्र देखिन्छन्। तहसोपानले कर्मचारी सम्बन्धलाई छेकिरहेको छ। सहभागितामूलक व्यवस्थापनको अवधारणा तहमा छ तर व्यवस्थापन सहभागितात्मक छैन। स्टाफ बैठक, उच्च व्यवस्थापन समूह बैठक, सचिव बैठक त्यति सारो बन्दैनन्। सिमेवारीको सम्बन्धभन्दा पनि ओहोदाको औपचारिकता छ। सुपरिवेक्षकमा हाकिमीपन र सहयोगीमा उच्चकुलता देखिएकोले हाँदिकता छैन। संस्थात्मक सम्पन्नालाई कर्मचारीले बोकेर हिँड्छ, संस्थामा हस्तान्तरित र संरक्षित छैन। सेवाग्राही-सेवाप्रदाता सम्बन्धका आयाम खुला गर्न बाँकी छ। अग्रपंक्तिका कार्यालय सेवास्थल बनाउन बाँकी छ। आशा लाग्दा पक्ष के छ भने कर्मचारीमा जानकारीको स्तर बढेको छ, देश विदेशको एक्सपोजर पनि छ। यसले सिप र स्वभावको समर्थन पाए कार्यान्वयन सजिलो छ। नीति-विधिका संरचना र सञ्चालन व्यवस्थित छन्। नागरिक तहमा चेतना बढेको छ। ज्ञान तथा सिप निर्माण, भण्डारण र सञ्चालनका लागि सिस्टम संस्थापित छन्, एकै इकोसिस्टममा ल्याएर उपयोग गर्न जागरूकता भए पुग्छ। केन्द्रीय कर्मचारी प्रशासन निकायको कार्यमूलकता र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयको नियमन-प्रवर्धन भए बौद्धिक पुँजी व्यवस्थापन सजिलो छ।

प्रतिजैविक प्रतिरोध विज्ञानलाई चुनौती

• रामचन्द्र अधिकारी

हुन त सन् १९९० मा सालभर्सन नामको प्रतिजैविक (एन्टिबायोटिक्स) औषधीको आविष्कार भएको मानिन्छ। तथापि यसले खास दुलो क्रान्ति ल्याउन सकेन। मानिसले विश्वास पनि पूरापूर गरेनन्। जब सन् १९२८ मा स्क्रटल्यान्डका सूक्ष्मजीव वैज्ञानिक अलेक्जेंडर फ्लेमिङले पेनिसिलिन नामको प्रतिजैविक औषधी तयार गरेपछि मानव जीवन एक नयाँ युगमा प्रवेश गरेको आभास भयो। किनभने त्यसपछि क्रमशः नयाँ यस्ता औषधीहरू बने। जसले मानिसमा हुने संक्रमणलाई निस्तेज पारी जीवन रक्षा गरे। संक्रामक रोगको पहिचान भइसकेपछि हतपत्त मानिस मरिहाल्ने समयको अन्त्य भयो। १९५० देखि १९७० सम्मको २० वर्षको अवधिलाई त एन्टिबायोटिक्स आविष्कारको स्वर्ण युग मानिन्छ। यस अवधिमा यति प्रभावशाली औषधीहरू बनिए जसले जीव जगत्मा जरो गाडेका रोगहरूलाई निर्मूल पार्न सफल भए। प्रतिजैविक औषधीको आविष्कार भएपछि करिब एक सय वर्षको अवधिमा मानिसको औषत आयु २५ वर्ष थपिएको छ। हाल आएर फरक फरक अवयवका साथ सयौंको प्रकार र हजारौंको सङ्ख्यामा प्रतिजैविक औषधी बजारमा पाइन्छन्। सर्वसुलभ पाइने भएकाले यस्ता औषधी सर्वसाधारणले कसै विज्ञ वा चिकित्सकको सल्लाहबिना नै जथाभावी,

जतिसुकै मात्रा र जुनसुकै समयमा सेवन गर्न थालेका छन्। कसैमा यस्ता औषधीको सेवनको लत नै बसेको पनि पाइन्छ। उस बेला वरदान साबित भएको प्रतिजैविक औषधी आज आएर अव्यवस्थित बजार र सेवनका कारण चुनौतीको रूपमा पनि खडा भएको छ। चुनौती किनभने मानिसमा मात्र प्रयोग सीमित छैन, पशुपन्छीमा पनि छ। बालीनाली-फलफूलगायत सबै किसिमका खेतीपातीमा छ। त्यति मात्र होइन, सबै किसिमका वस्तु जस्तै दुध र यसका परिकार, मासु र यसका परिकार, तरकारी, फल, फूल, अचार, औषधी आदिको भण्डारणमा सुरक्षार्थ यस्ता प्रतिजैविक रसायन प्रयोग गरिएका छन्। प्रयोगको सीमितता छैन, प्रयोगमा वैज्ञानिकता पनि छैन। यसको प्रभावकारिता र कुप्रभावकारिताको हेक्का पनि प्रयोगकर्तामा छैन। प्रयोगमा कुनै कमी छैन, बरु बढोत्तरी छ। अविचलित देशमा सन् २००० देखि यता १५ वर्षमा प्रतिजैविक ओखतीको प्रयोगमा ३९ प्रतिशतले बढेको एक अध्ययनले देखाएको छ। यस किसिमको प्रयोगमा कुनै अड्डा नलगाउने हो भने सन् २०३० मा २०० प्रतिशतले वृद्धि भई जाने छ। सही र सीमित सदुपयोग गर्नु भनेर पनि यसको नियन्त्रण छैन किनभने खाएको सबै पचिँदैन, नपचेको अंश दिसा र पिसाबबाट वातावरणमा नै जाने हो। सेवकको मृत्यु हुन्छ, उसको जीउका सबै तत्व वातावरणमा नै जाने हुन्। अवधि पूरा भएका औषधीहरूलाई जस्तोसुकै तरिकाले नष्ट गरे पनि तिनीहरूमा भएका तत्व हावा पानी माटोमा नै जाने हुन्छन्। त्यसैले आज यस्ता औषधी वातावरणका जैविक वस्तुबाट अजैविक वस्तु अर्थात् माटो, पानी, हावा सबैतिर फैलिसकेका छन्। अचेल कुनै पनि मानिसले मैले सेवन गरेको हुनाले म यसको प्रभावबाट सुरक्षित छु भन्न सक्ने अवस्था छैन। जैविक संसारमा छिरेको यस्तो रसायन

नासिएर जाँदैन। उल्टै खाद्य जालका माध्यमबाट भन्नु बढ्ने र बलियो बन्ने गर्छ। जसलाई जैविक गुणोत्तरी अथवा बायोम्यानिफिकेसन भनिन्छ।

खासमा एउटा सूक्ष्मजीवले आफ्नो प्रतिस्पर्धी, सहकर्मी, जातवंशको अर्कोलाई मार्न, दबाउन वा उसको वृद्धिलाई रोक्नका लागि उत्पादन गरेको रसायन हो। सूक्ष्मजीवका बिचमा बाँच्नका लागि यस्तोसम्मको प्रतिस्पर्धा हुन्छ। हो त्यही रसायनलाई मानिसले चिनेर आफ्नो कब्जामा लिएको हो, जसलाई एन्टिबायोटिक वा प्रतिजैविक औषधी भनियो। जसले मानिस र मानिसका घरपालुवा जनावर, खेतीपाती र जङ्गली जीवलाई समेत रोग लगाउँछन्। जस्तोलाई त्यस्तै किसिमका एन्टिबायोटिक बनिएका छन्। प्रोटोजोआका विरुद्ध, जुकाका विरुद्ध, किराका विरुद्ध, फन्जाई, ब्याक्टेरिया र भाइरसका विरुद्ध पनि प्रति जैविक औषधी आविष्कार भइसकेको हुनाले यी सूक्ष्म जीवबाट लाग्ने रोगहरूबाट सुरक्षित रहन सकिएको छ।

अवैज्ञानिक प्रयोगका कारण आजकाल मानिसलगायत जीवमा कतिपय एन्टिबायोटिक्सले काम गर्न छोडिसकेका छन्। जसका विरुद्ध बनाइएको हो, ती सूक्ष्मजीवको सहन क्षमता बढ्यो। सिधै सेवन नगरे पनि वातावरणबाट खानेकुरा या पानी माटो आदिका माध्यमबाट एन्टिबायोटिक्स शरीरमा प्रवेश गरिरहेका हुन्छन्। रोगका कारक सूक्ष्मजीव पनि यही वातावरणमा हुने हुन्। शरीरमै पनि बसेका हुन्छन्। अनि त मद् रूपमा एन्टिबायोटिक्ससँग तिनीहरू हाम्रै जीउमा साक्षात्कार गरिरहेका हुन्छन्। त्यति मात्र होइन, सूक्ष्म परजीवीको क्रम विकास, अनुकूलन, आनुवांशिक

संरचनामा परिवर्तन, उत्परिवर्तन आदि पनि भइरहेका हुन्छन्। परिणामस्वरूप केही समयपछि उनीहरूमा एन्टिबायोटिक्सका विरुद्ध प्रतिरोधी क्षमता विकास हुन्छ। तसर्थ एन्टिबायोटिक्सले लक्षित कीट मार्न सक्दैन। अहिलेको संसारमा यो भयानक समस्या एवं चिकित्सा विज्ञानमा चुनौतीको रूपमा आएको छ। अर्को पनि कुरा छ- मानौं कुनै मानिसलाई निमोनिया भयो र उसलाई कुनै एन्टिबायोटिक्स लगाइयो भने त्यसले काम गर्दैन किनकि सो मानिसमा माथि उल्लेख गरिए जस्तै तरिकाले तत् एन्टिबायोटिक्सको प्रतिरक्षा गर्ने क्षमता विकास भयो। विश्व स्वास्थ्य सञ्चालनका अनुसार हरेक वर्ष दुई लाख ५० हजार मानिसको ज्यान लिने क्षयरोगको कारक ब्याक्टेरिया ट्युबरकुलोसिसको प्रतिरक्षा क्षमता यति बढेको छ कि यिनलाई नियन्त्रणमा लिन अब थोरै मात्र एन्टिबायोटिक्स सक्षम छन्। एक अध्ययनका अनुसार रोगका कारक जीवको प्रतिरक्षा क्षमतामा आएको सुधारले युरोपियन युनियनका देशहरूमा एक वर्षमा ३५ हजार मानिस मरिहाइरहेका छन्। हामीलाई रोग लगाउने जुनसुकै सूक्ष्मजीवको पनि यस्तो प्रतिरोधी क्षमता विकास भएपछि वैज्ञानिकले थप नयाँ कडा, तीनलाई छर्क्याएर मार्ने किसिमका एन्टिबायोटिक्स बनाउन र सिफारिस गर्न बाध्य भएका छन्। विश्व स्वास्थ्य सञ्चालनको तथ्याङ्कले भनेको छ- भर्खरै यस्ता ५१ किसिमका नयाँ एन्टिबायोटिक्स आविष्कार भएका छन्। यसबाट के बुझिन्छ भने जैविक संसार एन्टिबायोटिक्सको पहुँचभन्दा बाहिर गइरहेको छ। विश्वका सबै देशमा जस्तै नेपालमा पनि प्रतिजैविक औषधीले रोगका कारक जीवहरूलाई नष्ट गर्न नसकेको अवस्था बिरामीलाई रामवाण होला भन्ने यकिन नगरी चिकित्सकले प्रतिजैविक औषधी

सिफारिस गरिरहेको पाइएको छ। नेपाल स्वास्थ्य अनुसन्धान परिषद्को एक प्रतिवेदनका अनुसार १९ प्रतिशत स्वास्थ्यकर्मी ससेपिटीबालटी परीक्षण गरेपछि मात्र उपयुक्त एन्टिबायोटिक्स लेख्छन्। धेरैजसोलाई यो परीक्षण गर्ने सुविधा नै छैन।

रासायनिक प्रदूषण भएका स्थान त्यसमा पनि नेपाल जस्तो अविचलित, गरिब र स्वास्थ्य चेतना कम भएको देशमा प्रतिजैविक औषधीको प्रतिरोधी जोखिम बढी पर्ने सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञहरूले अँग्याएका छन्। अहिलेका दिनमा दक्षिण एसियामा विश्व स्वास्थ्य सञ्चालनका अनुसार प्रति एक लाख बिरामीमा साढे २१ जनाको प्रतिजैविक प्रतिरोधका कारण मृत्यु हुने गरेको छ। भविष्यमा सङ्क्रामक रोगको आतङ्क बढ्ने, औषधीले रोग निको नहुने अवस्था विकराल रूपमा नआओस् भनी आजैबाट यसबारे सचेतना फैलाउने उद्देश्यका साथ विश्व प्रतिजैविक प्रतिरोध सचेतना सप्ताह नेपालले पनि मनाउने गरेको छ। कसैले पनि आफू खुसी, जतिसुकै मात्रामा एन्टिबायोटिक्स किनेर नखाओस्/नलगाओस्।

यदि आवश्यक पर्ने भएमा विज्ञ वा चिकित्सकको सिफारिसमा मात्र पूरा डोज सेवन गरौं। चिकित्सकले पनि बिरामीलाई कुन कुन एन्टिबायोटिक्सले काम गर्छ र कुनले गर्दैन भन्ने कुराको परीक्षण गरेर औषधी सेवनका लागि सुझाव दिने हो भने बिराम द्यायक राम्रो हुने थियो र जनस्वास्थ्यमा यो नकारात्मक प्रभाव पर्दैन थियो। यसो गर्दा बिरामीलाई पनि थाहा हुन्थ्यो कि मलाई कुन कुन एन्टिबायोटिक्सले काम गर्दैन। विश्वभरि मनाइने यो सप्ताहले भौतिक दिनमा आउन सक्ने स्वास्थ्य सङ्कलताललाई टार्न सकोस्।

तुहियो प्रसाईको 'राजावादी आन्दोलन'

भाषा । बीएण्डसी हस्पिटलका संचालक दुर्गा प्रसाईले मंसिर ७ गतेबाट काठमाडौं उपत्यकामा गरेको 'राजावादी आन्दोलन' करिब-करिब तुहिएको छ। प्रसाई समूहले आन्दोलन थालेको मंसिर १३ गते बुधवार एक हप्ता पूरा भएको छ । सम्भवतः अब काठमाडौंका कुनै पनि ठाउँमा प्रसाई समूह व्यापार बोकेर निस्केको देख्न पाइने छैन। प्रसाईले गणतन्त्रविरुद्ध उपत्यकामा लाखौं मान्छे उतारेर प्रदर्शन गर्ने उद्घोष गर्दै गर्दा सरकार एवं प्रमुख राजनीतिक दलहरू भस्मिएका थिए। प्रसाईले आफू नेतृत्वको 'राष्ट्र, राष्ट्रियता, धर्म, संस्कृति एवं नागरिक बचाउ महाअभियान' को ब्यानरमा मंसिर ७ गतेदेखि 'बृहत नागरिक मुक्ति आन्दोलन' को घोषणा गर्दा गणतन्त्र नदलेसम्म निरन्तर आन्दोलन गर्ने दाबी गरेका थिए। आफ्ना पुराना सहयोगी प्रसाईले यो घोषणा गर्दा सबैभन्दा बढी पीर प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाललाई परेको थियो। प्रसाईले घोषणा गर्दा लाखौं मान्छे आउने/नआउने, गणतन्त्र ढल्ने/नढल्नेसम्मको अध्ययन नगरी प्रधानमन्त्री दाहाल आतिथ्यस्तो देखिएका थिए।

२०७९ मंसिरको प्रतिनिधिसभा निर्वाचनमा टिकट नपाएपछि प्रसाई असन्तुष्ट भएको बताइन्छ। त्यसपछि ०७९ फागुन १ गतेदेखि प्रसाईले छुट्टै राजावादी अभियान चलाउन थालेपछि एमालेले उनलाई पार्टीबाट निष्काशन गरेको थियो। त्यसयता प्रसाई एमाले र हजुरबा ओलीसँग बढी आक्रामक देखिन्छन्। केही समयअघि प्रसाईले कम्बोडियाको टेलिकम कम्पनीमा ओलीको अर्बौं लगानी गरेको विवादित वक्तव्य नै दिएका थिए। एमाले र ओलीविरुद्ध प्रसाई चर्को सुनिन थालेपछि मैदानमा एमाले नेता महेश बस्नेतको 'इन्ट्री' भयो। पछि बस्नेतले 'बा' (ओली) लाई हजुरबा भन्ने प्रसाईको आफू 'काका' परेको बताउँदै 'भतिजो बहुलायो' भनेर मोर्चा सम्हालेका थिए। बस्नेतले आफू 'इन्चार्ज' रहेको राष्ट्रिय युवा संघलाई प्रसाईविरुद्ध परिचालन गर्न थाले। यसैक्रममा युवा संघका कार्यकर्ताले प्रसाईलाई मोसो दलेका थिए। उता प्रसाई समूहले पनि भाषामा आयोजित बस्नेतको कार्यक्रम बिथोल्न कोसिस गरेका थिए। प्रसाईले मंसिर ७ गते काठमाडौंको माइतीघरमा प्रदर्शन गर्ने तय गरेपछि युवा संघले पनि सोही दिन त्यही ठाउँमा प्रदर्शन गर्ने कार्यक्रम तय गर्‍यो। युवा संघको कार्यक्रम सरकारविरुद्ध भनिएपनि मूलतः प्रसाईको अभियानविरुद्ध लक्षित थियो। यता प्रसाईको घोषणाले तर्सिएको दाहाल सरकारलाई युवा संघको घोषणाले सुरक्षा व्यवस्था मजबुत बनाउने 'बहाना' दियो। माइतीघरमा दुबै समूहको कार्यक्रम जुधेको र सम्भावित भडपलाई रोक्न भन्दै जिल्ला प्रशासन कार्यालयले माइतीघरदेखि नयाँ बानेश्वरसम्मको क्षेत्रलाई निषेधित गर्‍यो।

समूहले बल्लु र युवा संघले तीनकुनेमा कार्यक्रम गरे। बल्लुमा केहीबेर तनाव भएपनि तीनकुनेको कार्यक्रम शान्तिपूर्ण सकियो। उता प्रसाईले दाबी गरेअनुसार न लाखौं मानिस सडकमा आए, न सरकार तर्सिएजस्तो दूले सुरक्षा जोखिम देखियो। बरु गणतन्त्र नदलेसम्म जारी रहने भनिएको प्रसाईको आन्दोलन एकहप्ता नपुग्दै तुहिएको छ। आन्दोलन तुहिरा प्रसाईलाई क्षति पुगेको छ नै, प्रसाईको आन्दोलनको आकार बुझ्न नसकेर डराएको गणतान्त्रिक सरकारको कमजोर मानसिकता पनि उदागो भएको छ। राजावादीहरूले त त्यसलाई गणतन्त्रको 'जग हल्लिएको' भन्दै टिप्पणी गर्न थालेका छन्। प्रसाईले लाखौं मानिस उतारेर काठमाडौंमा प्रदर्शन गर्ने एक किसिमले होवा सिर्जना गरेका थिए। जसबाट सरकार र प्रमुख राजनीतिक दल त तर्सिएका थिए नै जनमानसमा समेत मंसिर ७ गते नै बरु उपप्रधान एवं गृहमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठको निर्देशनअनुसार गृहमन्त्रालयको समन्वय र प्रमुख सुरक्षा निकाय समिमलित 'विशेष सुरक्षा योजना' बनाएर लागु गरियो। बाक्लो सुरक्षा तैनाथीमा मंसिर ७ गते प्रसाई

पूर्वराजा ज्ञानेन्द्रलाई नारायणीहिटी दरबारमा पुनःस्थापित गर्ने !' कतिपय उनका र उनका समर्थकका वक्तव्यहरू हिंस्रक पनि सुनिएका थिए। प्रसाई र उनका समर्थकहरूले देशभरी र भारतबाट हजारौं सवारी साधनमार्फत लाखौं नागरिकहरू समेत काठमाडौं आउन लागेको भन्दै भ्रम फैलाएका थिए। काठमाडौंका दर्जनौं पार्टी प्यालेस, घरलगायत संघसंस्थाका कार्यालयले सितैमा त्यो भीडलाई खान बस्न व्यवस्था गर्ने होवा फैलाइएको थियो। प्रसाई र उनका समर्थकहरू १० देखि १५ लाख जनता सडकमा ओर्लिन भन्दै दावा पेश गरिरहेका थिए। जसबाट त्रिस्त राज्यसंयन्त्र सीमानाकाहरूमा बाक्लो पहारा दिँदै खटिएको थियो। काठमाडौंका पार्टी प्यालेस, धार्मिक संघसंस्था, मन्दिर, व्यक्तिका घरहरूमा समेत प्रहरीले निरीक्षण गर्न थालेको थियो। विशेष सुरक्षा योजनाअन्तर्गत हजारौंको संख्यामा नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी परिचालन गरिएका थिए। राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागको टोलीलाई गुप्तचरीमा छ्यापछ्यापी छाडिएको थियो। यसरी परिचालित सुरक्षा निकायहरूले

मंसिर ६ गते निष्कर्ष निकाले, 'प्रसाई र उनका समर्थकले भनेजस्तो लाखौं जनता सडकमा निस्कनन्। उनको दाबी होवा मात्रै रहेछ।' काठमाडौं उपत्यका प्रहरी कार्यालयका प्रमुख अतिरिक्त प्रहरी महानिरीक्षक (एआइजी) दीपक थापाले प्रसाईको आन्दोलनमा ६ देखि ८ हजार मात्रै मान्छे उत्रिने ठोकुवा नै गरेका थिए। यसरी सुरक्षा निकायले करिब-करिब प्रसाईको होवाको सत्यतासहित शक्तिको घनत्व बुझिसकेको थियो। यद्यपि उक्त आन्दोलनमा अनेक स्वार्थ र योजना भएका व्यक्ति तथा समूह थिए। त्यसैले भीडमा कसैको नियन्त्रण नहुने देखेपछि सुरक्षा निकायले सोहीअनुसारको सुरक्षा योजना बनायो। पहिलो दिन (मंसिर ७ गते) प्रसाई समूहले बल्लुमा गरेको प्रदर्शनमा १० हजारकै हाराहारीमा सहभागी भए। सुरक्षा निकायले आकलन गरेजस्तै भीडमा राजतन्त्र चाहने, हिन्दुराष्ट्र मान्ने चाहने, राजनीतिक दल र नेताहरूसँग असन्तुष्ट रहेका व्यक्ति, मिटरब्याज पीडित, बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण तिर्न नसकेका समूहदेखि अनेक समूह थिए।

यतिकैमा प्रसाई र राप्रपा नेता शाही आक्रामक भाषण दिएर बल्लु चोक पुग्दा भीड अर्भै उत्तेजित भएर ढुंगामुडामा उत्रियो। त्यसपछि प्रहरीले अश्रुयास, पानीको फोहोरा र खरको गोली हानेर प्रदर्शनकारीलाई सजिलै तितरबितर बनायो। यद्यपि सो क्रममा २३ जना प्रदर्शनकारी र ५ प्रहरी घाइते भए। प्रहरीले केही घण्टामै बल्लुचोकको स्थिति नियन्त्रणमा लिएको थियो। बल्लु चोकको प्रदर्शन र भडपबाट सुरक्षा निकाय र प्रशासनले प्रसाई समूहले सिर्जना गरेको राजतन्त्रवादी होवाको बेलुन फोडिदियो। प्रसाईले राजतन्त्र र हिन्दुत्वको मुद्दा उठाएर अभियान थाल्दा गणतन्त्रवादी भन्दा बढी त्यही एजेन्डामा राजनीति गरिरहेका राप्रपा अध्यक्ष राजेन्द्र लिङ्देनको टाउको दुखाई बनेका थिए। लिङ्देनकै अडानका कारण सिंगो राप्रपा प्रसाईको आन्दोलनमा होमिएको थिएन। लिङ्देन बेलाबेला बैंक ऋण नतिरेर अराजकता फैलाउँदै हिँडेको विवादित व्यापारीले राजतन्त्र र हिन्दुराज्य बनाउन नसक्ने भन्दै अभिव्यक्ति दिँदै आएका छन्।

भाषा राजनीति र एमाले पनि जोडिन्छ। प्रसाई एमालेमा रहँदा भाषा-३बाट प्रतिनिधिसभा टिकटकटा आकांक्षी थिए। एमाले अध्यक्ष ओलीले उनलाई वचन समेत दिएको बताइन्छ। भाषा-३ राप्रपा अध्यक्ष लिङ्देनको क्षेत्र हो। ०७९ मंसिरको निर्वाचनमा पाँचदलीय गठबन्धन भएपछि एमाले अध्यक्ष ओलीले आफूसमेत संकटमा पर्ने मूल्यांकन गरेर रणनीति लिए। प्रसाई जिल्लिए पाटीले लिङ्देनलाई सघाउने निर्णय गर्दा प्रसाईले आफू गणतन्त्रवादी रहेको दाबी गर्दै 'गणतन्त्रवादीले राजावादीलाई कहिल्यै भोट नहाल्ने' भन्दै विरोध गरेका थिए। यसरी लिङ्देनका कारण एमालेसँग पनि टुट्टी बढाएका प्रसाई त्यसको तीन महिना नबित्दै आफै पूर्वराजा बोकेर राजावादी देखिए। प्रसाई र लिङ्देनको राजनीतिमा भविष्यसम्म पनि एउटै निर्वाचन क्षेत्रको प्रतिस्पर्धा कायम रहने जानकारीहरू बताउँछन्। यहीकारण समान एजेन्डामा पुग्दा पनि दुबै एकअर्काविरुद्ध देखिन्छन्।

दाहालले आफ्नो सरकारी निवास बालुवाटारमा पटक-पटक प्रमुख पार्टीका शीर्ष नेताहरूसँग डौंकेर आफ्नो पीर बोझै कोसिस गरेका थिए। कतिपय भन्ने मुलुक जाजरकोट भूकम्पले स्तब्ध रहँदा पनि दाहाललाई प्रसाईको राजतन्त्रवादी हुंकारको पीरले सताउन छाडेको थिएन। दाहालले त्यसैबीचमा पनि शीर्ष नेताको बैठकमा व्यवस्थाविरोधी गतिविधि बढेको भन्दै त्यसविद्द एकदिवका हुन प्रस्ताव राखेका थिए। कतिपयले यसलाई भूकम्पको त्रासदीमा व्यवस्थाको चिन्ता गर्नु प्रधानमन्त्रीको सवेदनाहीन राजनीति भनेर आलोचना समेत गरेका थिए। केहीले राजतन्त्रको भूत देखाएर दाहालको सत्ता लम्ब्याउने रणनीति भन्नसम्म भ्याए।

ललितपुर जिल्ला प्रशासन कार्यालयले त कानुनमै नभएको ६ महिनासम्म आफ्नो क्षेत्रलाई प्रदर्शन निषेधित घोषणा गर्‍यो। प्रसाई समूहले लाखौं मान्छे उतार्ने भनेपछि तर्सिएको दाहाल सरकारलाई सुरक्षा निकाय र गृहमन्त्रालय मातहतका गुप्तचरी निकायले समेत वास्तविक रूप बताएपन्नु बरु उपप्रधान एवं गृहमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठको निर्देशनअनुसार गृहमन्त्रालयको समन्वय र प्रमुख सुरक्षा निकाय समिमलित 'विशेष सुरक्षा योजना' बनाएर लागु गरियो। बाक्लो सुरक्षा तैनाथीमा मंसिर ७ गते प्रसाई

अर्को पीर प्रसाईका 'हजुरबा' अर्थात् नेकपा एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीलाई परेको थियो। राजावादी एजेन्डा बोकेर हिँड्दा नाति (प्रसाई) 'बहुलाएको' उनको निष्कर्ष थियो। एमाले-माओवादी केन्द्रको विभाजनपछि एमाले लागेर केन्द्रीय सदस्यसम्म बनाइएका प्रसाई ओलीका भित्रिया नाति बनेका थिए। तर, गएको

ललितपुर जिल्ला प्रशासन कार्यालयले त कानुनमै नभएको ६ महिनासम्म आफ्नो क्षेत्रलाई प्रदर्शन निषेधित घोषणा गर्‍यो। प्रसाई समूहले लाखौं मान्छे उतार्ने भनेपछि तर्सिएको दाहाल सरकारलाई सुरक्षा निकाय र गृहमन्त्रालय मातहतका गुप्तचरी निकायले समेत वास्तविक रूप बताएपन्नु बरु उपप्रधान एवं गृहमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठको निर्देशनअनुसार गृहमन्त्रालयको समन्वय र प्रमुख सुरक्षा निकाय समिमलित 'विशेष सुरक्षा योजना' बनाएर लागु गरियो। बाक्लो सुरक्षा तैनाथीमा मंसिर ७ गते प्रसाई

कोशी...
लिएका थिए। उनीहरूको प्रस्ताव फिर्ता भएसँगै विनियोजन विधेयक निर्णयार्थ पेश भएको थियो। त्यसलाई सबै दलका सांसदले समर्थन गरेपछि बजेट पारित भएको हो। बजेटप्रति एमाले, राप्रपासहित सत्तारूढ नेपाली कांग्रेसकै सांसदहरूले विरोध गर्दै आएका थिए। सरकारका मन्त्री पनि सन्तुष्ट थिएनन्।

विनियोजन विधेयकमाथिको सैद्धान्तिक छलफलका क्रममा सत्तारूढ दलसहित एमाले र राप्रपाका सांसदले तीव्र विरोध जनाएका थिए। तत्कालीन मुख्यमन्त्री हकमतकुमार कार्कीले भदौ २४ गते ३६ अर्ब २४ करोड ३५ लाख १० हजार बराबरको बजेट अध्यादेशमार्फत ल्याएका थिए। हालका मुख्यमन्त्री केदार कार्कीले अध्यादेश प्रतिस्थापन विधेयकमाथि ५० करोड थप गर्दै ३६ अर्ब ७४ करोड ३५

लाख १० हजारको बजेट पेश गरेका हुन्। बजेटमा चालुतर्फ १२ अर्ब ६८ करोड १० लाख ८३ हजार, पुँजीगततर्फ २० अर्ब ३८ करोड १५ लाख ८२ हजार, वित्तीय व्यवस्थातर्फ १ करोड र स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरणतर्फ ३ अर्ब ६६ करोड ७३ लाख ४५ हजार विनियोजन गरिएको छ। सांसदहरूले बजेट प्रतिस्थापन विधेयकमा मनलाग्दी हिसाबले योजनाहरू काटेको र थपेको आरोप मुख्यमन्त्री कार्कीमाथि लगाएका थिए। सांसदहरूको खर्च कटौती

सम्बन्धी प्रस्तावको जवाफ दिँदै उनले खर्च कटौती प्रस्ताव औपचारिकताका लागि मात्र आएको बताए। आफू पनि प्रतिपक्षमा बस्दा यस्तो प्रस्ताव राखेको र अहिले पनि औपचारिकताको लागि आएको उनको भनाइ छ। कतै बढी बजेट भएमा र कतै अन्याय नै भएजस्तो देखिएमा गल्ती कमजोरी सुधार गरेर जाने प्रतिबद्धता जनाउँदै कार्कीले खर्च कटौतीको प्रस्ताव फिर्ता लिन सांसदहरूलाई अग्रह गरेका थिए।

प्रतिदिन

वर्गीकृत विज्ञापन

अब मेसिनबाट घरको भ्याल तथा टोकाको बट्टा

सुपर काइनेटिक एक्सप्रेस कुरियर

राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय चिठि पत्र, पासल पठाउनु परे हामिलाई सम्मन्वहोस।

विगत ३ दशकदेखि अनुभवी तथा विश्वासिलो एकमात्र कुरियर

सम्पर्कः फोनः ०२३-५४०८९८ मोः ९८५२६७७३५५ बिर्तामोड (सिर्दि सेन्टर), काठमा अदुवा खोला छेउ

तपाईंकोमा प्रतिदिन आएन ?

नआएमा सम्पर्क गर्नुहोला ।

०२३-५४३८२०

मानव डेन्टल

काँकरभिट्टारोड, बोलबम पेट्रोलपम्प पूर्व, बिर्तामोड

फोनः ०२३-५४२६९६, मोः ९८५२६४०४०५

स्वास्थ्य मुस्कान, स्वास्थ्य जीवन, यही हो मानव डेन्टलको पहिचान

दैनिक सेवाको लागि

- डा. मेची अञ्चल अस्पतालबाट
- डा. भैरहवाबाट
- डा. काठमान्डौबाट

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

<p>चन्द्रगढी, भद्रपुर</p> <p>लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६३९९६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६२८०९९</p>	<p>दमक</p> <p>विष्णु सुब्बा : ९८५२६७०९३७ देविबहादुर बस्नेत : ९८७०९२४६२९</p>	<p>मेचीनगर</p> <p>चारआली : ९८४२७०३०९३ गोबिन्द धिमिरे : ९८५२६४०९५०</p>	<p>उर्लाबारी</p> <p>रुपेन्द्र शर्मा : ९८४२०९२४०६ विराटनगर क्रिस्टल आई : ०२९-५२५६९८</p>	<p>इलाम, गंगालबारे</p> <p>रणवीर लिठबू ९८९६९८७७५७</p>	<p>काकरभिट्टा</p> <p>फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल ०२३-५४२४२४</p>	<p>काठमाडौं</p> <p>बरत राजवंशी ९८९७०४९००९</p>
--	--	--	---	---	--	--

आजको राशिफल

<p>मेष</p> <p>धार्मिक तथा समाजसेवामा मन लाग्नेछ। न्यायिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ। आज शुभ कार्यको चर्चा चल्नेछ। आफन्तबाट साथ र सहयोग पाइनेछ।</p>	<p>कर्कट</p> <p>आज सामाजिक क्षेत्रमा सफलता मिल्नेछ। वैदेशिक कार्य अघि बढ्नेछ। लगनशीलताले कामहरू अगाडि बढ्नेछन्। वित्तीय संस्थाबाट सहयोग पाइनेछ।</p>	<p>तुला</p> <p>आज पढाइमा बाधा आउनेछ। यात्रामा सावधानी अपनाउनु पर्नेछ। आज विपरीत वर्ग प्रति आकर्षण बढ्नेछ। रचनात्मक काममा जुट्ने समय छ।</p>	<p>मकर</p> <p>आज शुभकार्यको चर्चा चल्नेछ। दाम, इनाम र प्रतिष्ठा कमाउने बेला छ। आज राम्रो नतिजा हातपार्न काम दोहोर्‍याउनुपर्नेछ। आज मनोरञ्जनमा सहभागी भइएला। बन्धु बान्धवबाट सहयोग मिल्नेछ।</p>
<p>मिथुन</p> <p>आज अरूको भरले मात्र उद्देश्य पूरा नहुन सक्छ। कामको गति पनि सुस्त हुनेछ।</p>	<p>सिंह</p> <p>सुन्दर पहिरनले व्यक्तित्वमा निखारता ल्याउनेछ। नयाँ कार्यको योजना चल्नेछ।</p>	<p>वृश्चिक</p> <p>आज शुभकार्यको चर्चा चल्नेछ। वित्तीय संस्थाबाट सहयोग पाइनेछ।</p>	<p>कुम्भ</p>